

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 71

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 1 december 2023

aan **GWENDOLYN RUTTEN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Erkenning geloofsgemeenschappen - Adviezen en beslissingen

Op 16 november 2021 trad het nieuwe decreet over de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen in werking. Het decreet creëerde een nieuw kader voor de erkenning van en het toezicht op lokale geloofsgemeenschappen. Zoals bekend, leidt een erkenning van een geloofsgemeenschap tot meerdere voordelen: subsidies, bezoldigde bedienaars van de eredienst enzovoort. In het kader van de erkenningsprocedure wordt in een advies voorzien van meerdere instanties, met name het representatieve orgaan, de subsidiërende gemeente of provincie, de adviserende (niet-subsidiërende) gemeente en de minister van Justitie.

In uitvoering van het decreet werden door toenmalig bevoegd minister Somers 77 aanvragen ontvankelijk beoordeeld: 59 moskeeën, 9 orthodoxe kerken en 9 protestantse kerken. Ze kwamen alle in aanmerking voor de verkorte erkenningsprocedure, waardoor ze niet aan de decretale wachttermijn van vier jaar moesten voldoen.

Minister Somers liet begin juni weten zes lokale geloofsgemeenschappen te hebben erkend: de evangelische Kerk Bilzen in Bilzen, de evangelische kerk Pottenbakker in Kortrijk, de moskee Tauhid in Pelt, de moskee El Mouslimine in Antwerpen, de orthodoxe kerk HH. Georgios en Alena in Dilbeek en de orthodoxe kerk Heilige Georgios in Turnhout.

Met schriftelijke vraag nr. 14 van 10 oktober 2023 informeerde ik bij minister Somers naar een verdere stand van zaken. De minister bevestigde in zijn antwoord dat er behoudens de zes genoemde nieuwe erkenningen nog geen verdere (positieve of negatieve) eindbeslissingen werden genomen in de overige erkenningsdossiers. Minister Somers verklaarde het uitblijven van verdere beslissingen in erkenningsdossiers door het screeningsonderzoek van de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (ISD) dat "grondig en diepgaand wordt gevoerd". ISD werkt het adviesrapport ook pas definitief af als het geclassificeerd veiligheidsadvies van de minister van Justitie werd opgeleverd. Vijftig van deze veiligheidsadviezen werden op het moment van het antwoord al opgeleverd. Geen enkele ervan zou negatief zijn.

1. Werden inmiddels nog nieuwe geloofsgemeenschappen erkend? Zo ja, welke en op welke datum?
2. Voor hoeveel van de erkenningsdossiers werd het onderzoek van ISD al afgerond en voor hoeveel nog niet? Kan de minister daarbij meedelen welke dossiers al werden afgerond en welke nog niet? Zijn er desgevallend ISD-onderzoeken die overtredingen hebben vastgesteld tegen de erkenningsvoorwaarden die ertoe leiden dat er niet kan worden overgegaan tot erkenning? Graag de lijst daarvan.

3. Hoeveel veiligheidsadviezen werden inmiddels al opgeleverd door de federale minister van Justitie? Hoeveel daarvan waren positief en hoeveel negatief? Kan de minister daarvan de lijst bezorgen? Zijn er desgevallend ook bepaalde moskeeën waarvoor de federale minister geen advies wenst af te leveren (noch positief, noch negatief)? Zo ja, over welke moskeeën gaat het?

4. De problematiek van de moskeeën aangesloten bij het Turkse staatsnetwerk van Diyanet is genoegzaam bekend. Die moskeeën worden de facto aangestuurd door de Turkse overheid, die er de imams aanstelt en de inhoud van de preken bepaalt. Minister Somers rekende erop de individuele Diyanet-moskeeën te kunnen losweken uit het Diyanet-netwerk.

Voor hoeveel en welke moskeeën is dat effectief gelukt, voor hoeveel en welke niet? Graag toelichting. Hoe denkt de minister de Turkse moskeeën en de Vlaamse Turken uit de greep te kunnen krijgen van Diyanet?

5. Een ander gecontesteerd moskeenetwerk is dat van Milli Görüs, dat zijn moskeeën in dit land organiseert in de 'Islamitische Federatie van België' (BIF). OCAD bracht Milli Görüs al in verband met anti-Europees, antiwesters en antisemitisch gedachtegoed. Een collega-minister stelde bovendien dat Milli Görüs "de democratie ondermijnt en zich bezondigt aan shariadenken".

Hoe staat de minister tegenover de erkenning van de bij de BIF aangesloten moskeeën en hoe denkt ze de democratie te beschermen tegen het antidemocratische gedachtegoed van Milli Görüs?

6. Welke andere initiatieven neemt de minister nog in dit verband?

GWENDOLYN RUTTEN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 71 van 1 december 2023

van **CHRIS JANSSENS**

1. Sedert de erkenning van de zes lokale geloofsgemeenschappen op 7 juni 2023 zijn er op heden (22 december 2023) nog geen nieuwe lokale geloofsgemeenschappen erkend.
2. Op heden (22 december 2023) heeft de Informatie- en screeningsdienst (ISD) de screeningsonderzoeken afgerond van 29 van de 77 ontvangelijke erkenningsaanvragen die werden ingediend in het kader van de verkorte erkenningsprocedure. Zolang geen eindbeslissing is genomen over de al dan niet toekenning van de erkenning door mij als erkenningsverlenende overheid, kan ik hierover geen inhoudelijke informatie verstrekken zoals reeds aangegeven in het antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 14 van 10 oktober 2023¹.
3. Op heden (22 december 2023) heeft de federale minister van Justitie geclassificeerde veiligheidsadviezen opgeleverd voor 56 van de 77 erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen in het kader van de verkorte erkenningsprocedure. In navolging van het antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 14 van 10 oktober 2023² zijn er dus inmiddels zes veiligheidsadviezen bijgekomen bovenop de 50 reeds opgeleverde veiligheidsadviezen. In het antwoord op uw voornoemde schriftelijke vraag nr. 14 werd u meegedeeld dat alle 50 veiligheidsadviezen gunstig waren, de nieuwe zes veiligheidsadviezen zijn ook gunstig.

Aangezien de veiligheidsadviezen deel uitmaken van de erkenningsprocedure kan ik, als erkenningsverlenende overheid, niet in detail treden over lopende erkenningsdossiers vooraleer er een eindbeslissing is genomen over de betrokken erkenningsdossiers. Voor de op 7 juni 2023 zes erkende lokale geloofsgemeenschappen die dus afgerond zijn kan u de details van de erkenning raadplegen middels de omstandig gemotiveerde ministeriële besluiten tot erkenning die bijgevoegd werden aan het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 426 van 23 juni 2023³.

Ik vestig de aandacht erop dat de federale veiligheidsadviezen geclassificeerd zijn conform het koninklijk besluit van 24 maart tot uitvoering van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen. Gelet op het geclassificeerd karakter van de veiligheidsadviezen kan ik over de inhoud zelf van de veiligheidsadviezen niet in detail treden.

Ik breng ook in herinnering dat ik, zoals meegedeeld in de commissie Binnenlands Bestuur van 28 november en 5 december 2023, aan de federale minister van Justitie een herevaluatie van alle veiligheidsadviezen heb gevraagd in het licht van het huidige OCAD-dreigingsniveau 3 en de geopolitieke situatie in het Midden-Oosten. De herevaluatie van de veiligheidsadviezen werd inmiddels opgestart conform de procedure die hiervoor is vastgelegd in de federale Omzendbrief van 20 juli 2017⁴.

¹ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=2004802>

² <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=2004802>

³ <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/schriftelijke-vragen/1752383>

⁴ Omzendbrief van 20 juli 2017 van de Ministers van Justitie, Veiligheid en Binnenlandse Zaken, Defensie en Financiën en de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie betreffende het advies van de

4-5. Met het arrest nr. 113/2023 van 20 juli 2023⁵ vernietigde het Grondwettelijk Hof de twee erkenningscriteria uit het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen die hebben betrekking hadden op het weren van buitenlandse beïnvloeding:

- het gekwalificeerd verbod op buitenlandse financiering of ondersteuning die afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van een lokale geloofsgemeenschap;
- het verbod op de buitenlandse overheidsbezoldiging van bedienaars van de eredienst.

Het gevolg hiervan is dat de mogelijke afhankelijkheid van bepaalde lokale geloofsgemeenschappen aan een bepaalde koepel (bv. Diyanet of Milli Görüs) niet meer kan beoordeeld worden op grond van de twee vernietigde erkenningscriteria. Het verbod op buitenlandse financiering of ondersteuning die verband houdt met extremisme, terrorisme, spionage en clandestiene inmenging werd niet vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Indien uit vaststellingen van de ISD blijkt dat de afhankelijkheid van een lokale geloofsgemeenschap aan een bepaalde koepel van die aard is dat het een inbreuk vormt op dit erkenningscriterium dan kunnen hieraan de nodige gevolgen gegeven worden conform het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen.

Bovendien zijn er ook de federale veiligheidsadviezen bestaande uit geclassificeerde deeladviezen van zes federale overheidsinstanties (VSSE, ADIV, OCAD, Politie, CFI en DVZ) die elk vanuit hun wettelijk bevoegdheidskader grondig onderzoeken of er bij een lokale geloofsgemeenschap geen elementen zijn die de veiligheid van de staat en de openbare orde aanbelangen.

6. Prioritair voor mij in dit dossier is een herstel van de voornoemde twee vernietigde erkenningscriteria van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen binnen het rechtskader zoals vastgelegd door het Grondwettelijk Hof in haar arrest nr. 113/2023 van 20 juli 2023. Een voorstel hierover heb ik in de week van 18 december 2023 voorgelegd en besproken in de schoot van de Vlaamse regering. Dit voorstel van hersteldecreet wordt na het kerstreces bezorgd aan het Vlaams parlement opdat het nog deze legislatuur kan besproken en aangenomen worden.

veiligheid van de staat en de openbare orde van de federale overheid in het kader van de erkenningsprocedures van lokale geloofsgemeenschappen door de gewesten en Duitstalige gemeenschap.

⁵ <https://www.const-court.be/public/n/2023/2023-113n.pdf>